

SWEDISH ENVIRONMENTAL PROTECTION AGENCY

YTTRANDE

2017-02-14 Ärenden:
NV-07539-16Er referens:
N2016/06470/FFNäringsdepartementet
103 33 Stockholm

n.registrator@regeringskansliet.se

Naturvårdsverkets yttrande över betänkandet Entreprenörskap i det tjugoförsta århundradet (SOU 2016:72)**Sammanfattning**

Naturvårdsverket har tagit del av ovan rubricerad remiss och begränsar yttrandet till synpunkter på de förslag som berör Naturvårdsverkets ansvarsområden. Naturvårdsverket är positivt till att utredningen beaktar miljöfrågorna som en särskild samhällsutmaning där potential finns att bidra till ökad innovation och entreprenörskap. Däremot anser Naturvårdsverket att utredningens förslag i delar är svåra att ta ställning till då de behöver preciseras ytterligare. Naturvårdsverket instämmer i utredningens förslag att åtgärder ska vara samhällsekonomiskt motiverade. Det kan också framhållas att Naturvårdsverket redan idag arbetar aktivt med flera av de frågor/förslag som utredningen diskuterar varför det är motiverat att även fortsättningsvis inkludera Naturvårdsverket i framtida satsningar/uppdrag inom området.

Naturvårdsverkets ställningstagande och skäl

Naturvårdsverkets synpunkter begränsar sig i huvudsak till de förslag som berör Naturvårdsverkets ansvarsområde.

Naturvårdsverket är positivt till att utredningen lyfter miljö-, klimat- och energiområdet som en samhällsutmaning och konstaterar att flera förslag i olika utsträckning överensstämmer med de förslag Naturvårdsverket tidigare förordat. Innovationer är en av flera centrala faktorer för en samhällsekonomiskt effektiv miljöpolitik och om dessa kan främjas genom att samtidigt bidra till ökat entreprenörskap är detta bra.

Naturvårdsverket hade dock önskat att pågående eller redan genomfört arbete inom området beaktas i större grad och att Naturvårdsverket redan verkar i linje med flera

av de översiktliga förslag som utredningen presenterar. Naturvårdsverket är därför positivt till att myndigheten även fortsättningsvis kan samverka med andra aktörer och medges ansvar för att genomföra vissa uppgifter inom exempelvis innovationsstöd.

Naturvårdsverket tillstyrker förslaget om att insatser där offentliga medel skjuts till ska vara samhällsekonomiskt motiverade. Detta bör gälla inte bara åtgärder utan också styrmedel.

Samhällsutmaning 3 – övergripande synpunkter

Naturvårdsverket ser positivt på att utredningen beaktat hur entreprenörskap och innovation kan möta samhällsutmaningar kopplade till miljöfrågor.

Naturvårdsverket tar dock inte ställning till förslagen i detalj då utredningens problem- och konsekvensanalys behöver utvecklas vidare, liksom förslagets precisering i förhållande till andra pågående initiativ. Naturvårdsverket saknar exempelvis en utveckling av hur utredningens förslag om REP-avdrag förhåller sig till det beslutade REP-avdrag inom RUT-avdraget (fr.o.m. 2017).

Utredningen pekar vidare på möjligheter med skatteväxling för att uppmuntra övergången till cirkulära affärsmodeller. Naturvårdsverket saknar en analys av hur och på vilket sätt förslaget samspelar med andra kompletterande styrmedel inom klimatområdet som samtidigt kan bidra till ökad resurseffektivitet. Offentliga stöd kan också, rätt utformade bidra till att öka konkurrensen inom vissa önskade utvecklingsområden och därmed skapa goda innovationsförutsättningar.

Naturvårdsverket anser vidare att synergieffekter mellan en cirkulär ekonomi och andra statliga medlen som redan finns bör undersökas vidare och utredningen bör kompletteras med fler miljöområden under samhällsutmaning 3. Naturvårdsverket deltar gärna i samråd för att komplettera i dessa delar.¹

Miljöinformation

Naturvårdsverket vill vidare peka på miljöinformationens betydelse som möjliggörare i den omställning mot hållbarhet som redan pågår i samhället. Miljöinformation kan skapa förståelse och engagemang som leder till fler påverkar i myndighetsprocesser. En sådan utveckling behöver ske i bred samverkan mellan olika aktörer. Naturvårdsverket delar utredningens slutsats att det ofta behövs tvärssektoriella samarbeten mellan olika typer av aktörer, och vill peka på flera otraditionella samverkansområden, exempelvis kring utveckling av komponenter i en digital nationell plattform och kompetensutveckling inom flera olika nyckelkategorier. Myndigheter behöver möta företag tvärssektoriellt och på ett förutsägbart och enkelt sätt. Konkret behövs generella samverkanslösningar kring hantering av information. Det gäller exempelvis effektiva kanaler för digital kommunikation med företag.²

¹ I kartläggningen över statliga insatser saknar Naturvårdsverket exempelvis en beskrivning av nya styrmedel som stöd till stadsinnovationer som bidrar till en stärkt efterfrågan och ett ökat användande av spetstekniker och avancerade systemlösningar i stadsmiljön. Bidrag till stadsinnovationer fördelades under 2016 till ungefär 16,8 miljoner för totalt 16 åtgärder.

² Exempelvis genom utvecklings- och testmiljöer där miljöinformation kan bidra till innovation och blir möjliga att använda inom offentlig sektor på ett effektivt och säkert sätt

Naturvårdsverkets synpunkter på vissa förslag

Ökad harmonisering mellan EU-regelverk och säkra andra regelverk

Naturvårdsverket har haft en dialog med DG Research and Innovation samt Nederländerna om så kallade innovation deals där innovationshinderregelverket ses över. Sverige skulle kunna följa Nederländernas exempel och Naturvårdsverket kan ta en aktiv roll. Naturvårdsverket vill också understryka vikten av att pågående arbete och upparbetad kompetens på myndigheten tas tillvara i det fortsatta arbetet.

Höjd ambitionsnivå för återvinning

Naturvårdsverket förordar ökad återvinning. Det pågår dock ett löpande arbete med att analysera vilka nivåer av återvinning som är samhällsekonomiskt effektiva³ och ytterligare precisering av hur ett samhällsekonomiskt effektivt pantsystem skulle kunna utformas är därför nödvändigt.

Öka satsningarna på forskning och innovation

Naturvårdsverket anser att utökad implementering och spridning av innovationer bör ske för att bidra till samhällsekonomiska mervärden. Därför är det av stor vikt att även satsa på denna del av innovationskedjan. Samverkan uppmanas med det nya stödet till stadsinnovationer som bidrar till en stärkt efterfrågan och ett ökat användande av spetstekniker och avancerade systemlösningar i stadsmiljön.⁴

Bidra med operationellt stöd för ökad industriell symbios m.m.

Naturvårdsverket konstaterar att det redan finns ett antal beviljade projekt inom Klimatklivet som bidrar att skapa industriell symbios. Naturvårdsverket har viktig kompetens och erfarenhet inom området och bör förslagsvis ingå i eventuellt uppdrag med hänvisning till pågående arbete med industriella utsläpp (IED) och hållbar stadsutveckling. Naturvårdsverket anser vidare att industriell symbios inte bör begränsas till utbyte av biprodukter/ avfall med mera mellan företag utan också inkludera utbyte mellan företag och offentlig sektor, som exempelvis är fallet med restvärme från industrin som används till fjärrvärme. Fjärrkyla är ett annat exempel; symbios industri/ stad med fjärrvärme/fjärrkyla kan exempelvis utvecklas i uppdrag om kapacitetsuppbyggnad. Detta skulle även medföra ytterligare positiva effekter i förhållande till internationella konventioner och miljömål samt Agenda 2030.

Konsumentinformation om produkters miljöpåverkan

Naturvårdsverket är positivt till ökad tillgänglighet av konsumentinformation men anser att förslaget ska koppla till det arbete som pågår inom EU med att ta fram gemensam information om produkters miljöpåverkan; Product Environment Footprint.

Offentlig upphandling riktad mot funktion framför specificerade lösningar

Naturvårdsverket vill peka på att statliga myndigheter med miljömålsansvar har en särskild uppgift att upphandla innovativa lösningar för att bidra till att uppfylla miljömålen och Agenda 2030.

³ I synnerhet i den pågående utredningen om cirkulär ekonomi och i tidigare uppdrag till Naturvårdsverket om etappmål.

⁴ Bidrag till stadsinnovationer fördelades under 2016 till ungefär 16,8 miljoner för totalt 16 åtgärder.

Konsekvensbeskrivning

Naturvårdsverket saknar en redovisning av hur kostnaderna beräknats för varje förslag. I inledningen står att utredningen även ska beskriva den administrativa bördan för företagen. Denna redovisning saknas dock, liksom en beskrivning av hur kostnader fördelar sig mellan olika aktörer. Naturvårdsverket vill därför understryka vikten av att en konsekvensbeskrivning prioriteras i den fortsatta beredningen av förslagen.

Beslut om detta yttrande har fattats av generaldirektören Björn Risinger.

Vid den slutliga handläggningen har i övrigt deltagit avdelningschefen Martin Eriksson, föredragande, och enhetschefen Gunilla Sallhed.

Björn Risinger

Martin Eriksson

Kopia till:

n.remisser.ff@regeringskansliet.se

m.registrator@regeringskansliet.se